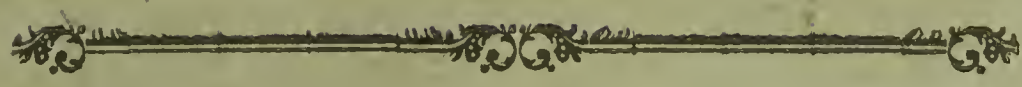

37773/P

DISSERTATIO
DE FEBRE
PUERPERARUM.

5/4

To Doctor Fenley
with compliments
from the Author

J. L. L. L.

18/m

1872

1872

1872

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS
DE FEBRE
PUERPERARUM

QUAM
ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Auctoritate Dignissimi Vice-Cancellarii,

ARCHIBALDI DAVIDSON, S.S.T.P.P.

ET COLLEGII GLASG. PRAEFECTI,

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu;

Et Nobilissimae FACULTATIS MEDICAE Decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS
RITE AC LEGITIME CONSEQUENDIS;

IN COMITIIS
UNIVERSITATIS GLASGUENSIS,

Eruditorum examini subjicit

DANIEL MOSS, A.M.

ANGLUS.

SOC. MED. LOND.

SOC. EXTRA.

NEC NON

SOC. PHYS. EDIN.

SOC. HONOR.

Ad diem IX. Martii hora meridiana, loco solito.

GLASGUAE:

IN AEDIBUS ACADEMICIS,

EXCUDEBAT ANDREAS FOULIS.

M.DCC.LXXXVII.

VIRIS ADMODUM REVERENDIS

THOMAE BLACKBURNE

THELWALLIAE.

ET

EDVARDO LLOYD

RIGODUNI.

MORUM URBANITATE SCIENTIA ET HUMANITATE

ORNATISSIMIS.

NEC NON,

VIRO EGREGIO

THOMAE HUGHES,

LIVERPOLIAE,

QUI PER COMPLURES ANNOS MEIS STUDIIS
FOVEBAT:

DENIQUE,

DILECTISSIMO AMICO MEO

GULIELMO HOUGHTON

UPTONIAE,

ARTIS CHIRURGICAE PERITISSIMO

HAS MEDICAE ARTIS PRIMITIAS OB PLURIMA
IN SE COLLATA BENEFICIA,

S A C R A S

V O L U I T

A U C T O R.

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS
DE FEBRE
PUERPERARUM.

INTER varios morbos, quibus obnoxiae sunt mulieres, nullus fere gravior, quique magis medici considerationem et curam merere videtur, quam febris quae puerperis incidit. Itaque cum per complures ipse annos in ferendo puerperis opem versatus fuerim, hanc rem in hacce dissertatione inaugurali accuratius tractandam duxi. In qua non tam nostri propositi fuisse de curandi ratione agere, quam quo potissimum modo, puerperis ab hoc malo caveatur, perquirere. A morbis praecavere, ut multo tutius, sic

2 DE FEBRE PUERPERARUM.

et multo fere facilius est, quam laborantibus opem ferre: omnis igitur conatus qui ad hoc efficiendum spectat laudandus est: cum enim inter omnes jam conveniat, mulieres inter pariendum contagio et feбри maxime esse obnoxias, totis igitur viribus nitendum est, ut quo plus imminet periculi, eo major ad ingruentem morbum propellendum cura adhibeatur.

Quanquam a morbis semper praecavere medicorum vel peritissimo non datur, medicae tamen artis proprium est conari, ut quae necessario oriuntur mala quam levissima reddantur, exitusque, quantum fieri potest, laeti.

Mihi itaque de hac puerperarum febre, nimium periculosa lethiferaque, differenti potissimum quaerendum est,

1mo. De historia causaque morbi.

2do. De ratione curandi laudatissima.

3^{tio}. De ratione praecavendi, quam et ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΗΝ vocant.

S E C T I O P R I M A.

DE HISTORIA CAUSAQUE MORBI.

QUO citius haec febris aegram invadit, eo periculosiorem esse, pulsumque celerem diutius post partum propensionem ad febrem significare, multi jam notavêre. Die plerumque secundo post partum cum horrore tremulo impetum facit hinc morbus, interdum citius, interdum etiam die duodecimo, postea vero raro aut nunquam. Impetus ejus plerumque repentinus, cum cephalalgia, anxietate, inquietudine et vomitione biliosa, quae omnia languor excipit universalis. Haec sunt, quae primum hujus acutissimae et periculosissimae febris adventum fere semper comitantur.

Horroris vis et diuturnitas in diversis diversae sunt, quanquam diuturnae interdum et violentae; interdum tremulum per cutem horro-

4 DE FEBRE PUERPERARUM.

rem tantummodo sentit aegra, qui decedit incertis intervallis reversurus. Paroxysmus diu si remanserit, anxietatem, respirationem difficilem, et suspirationem profundam magna cum oppressione praecordiorum secum afferet.

Febris si ab initio levior sit, nunc horror, nunc calor per vices redeunt; praecipue si pulsus celer et debilis: febris quidem mitior, lingua quoque in statu fere naturali, nec sitis urget; raro tamen felicius eventus, quam quibus gravior fuerit febris. Quae ante partum, vel etiam inter pariendum, valetudine laborarunt, quae et natura irritabiles et hystericae sunt, plerumque sic affectae.

Ab initio febris raro urget sitis, sub finem vero augefcit cum asperitate, et colore ad radicem linguae subnigricante.

Humiditas universalis corporis lenisque calor aliquando saluberrima sunt, et sitim et cephalalgiam diminuunt. Sudores vero ex quibusdam tantum partibus corporis erumpentes symptoma-

tici sunt, debilitatemque et anxietatem febrilem notant.

Aegrotæ vires vitales multum comminuit morbi primus impetus, et usque ad finem morbi debilitas multa subest.

Horror si obtinet, pulsus fit plenus et celer; clarus tamen, raro durus, junioribus et plethoricis exceptis.

Cephalalgiam plerumque sequitur nausea: sed inter caput et stomachum ΣΥΜΠΛΟΕΙΑ tanta est, ut quæ pars prior affecta, vix indicari possit.

Diarrhoea præsertim sub finem morbi semper comitatur, quæ si pulsus sit lenis, bonum: sin contra, malum.

Ab initio morbi faeces biliosæ sunt, sub finem vero, invitâ etiam aegrotâ, redduntur, nigraeque sunt et foetidae.

Urinam reddere difficile interdum, ex hoc tamen judicandum nihil, quippe cum ex partu difficili sæpius oriundum.

Secretio lactis sæpiissime impeditur, plerumque tamen doloris expertes sunt mammae.

6 DE FEBRE PUERPERARUM.

Obstruuntur fere lochia, diminuuntur semper.

Dolores acutissimi ab initio usque ad finem morbi humerum nonnunquam, thoracem et stomachum et regionem uteri, urgente interim tussi, infestant.

Sub cute aliquando tumores parvi rubicundi et dolentes sparsim in corpore apparent.

Tertio aut quarto die tumescit venter, et, manente etiam diarrhoeâ, ad finem usque morbi intumescet, quod mortem porteadit.

Tumefactio ventris non ex aëre in intestinis, sed ex aëre in cavitate abdominis oritur.

Quarto fere die morbi oculis intentis aspicit aegra, genae coccineo colore suffunduntur, livida fiunt labra, et patulae nares: quae mortis adventum indicant.

Si dolor circa regionem uteri subito evanescit, internam gangraenam mortemque denunciat.

Benignior somnus raro conciliatur.

Crisis si unquam, inter quintum et undecimum obtinet diem; febris vero acgram adeo a primo ejus impetu violentè occupavit, viresque

vitales adeo profligavit, ut felicem hunc eventum ferre non possit.

Abdomine post mortem aperto, putridissimus ille aër, unde et tumefactum abdomen, se proripit, signa manifesta inflammationis ubicunque apparent, tota vel pars maxima omenti fere semper consumitur, et in pus convertitur: Intestina inflammantur plerumque sibi et peritoneo adhaerentia; sanus plerumque uterus, quamvis et interdum ad fundum et orificium inflammatur: ovaria quoque aliquando indurantur: saluum fere semper jecur, peritonei tamen tunica inflammatione nonnunquam consumitur, et quasi coagulata invenitur; vesica felle bile semper turgida: inflammatur interdum mediastinum, et pleurae frequenter adhaerent pulmones; factidum lacteumque fluidum duarum triumve librarum pondo, in abdominis cavitate conspicitur; et pericardio plus fluidi, quam fert natura, subest.

Hisce jam expositis, quae hujus febris causa sit, forte jam liquet; oriundam nempe vel ex

lochiorum obstructione, inflammatione uteri, vel ex inflammatione et suppuratione omenti, vel ex intestinorum et peritonaei inflammatione, ex lactis translatione, vel ex abdominis pure, ex contagione, et aeris statu morbis epidemicis favente, vel denique ex calamitate et anxietate mentis.

Verisimile non est febrem hanc vel ex lochiorum obstructione vel ex evacuatione diminuta oriri, sanguis enim purus cernitur, qualis per corpus circumfertur, adeo ut nullum acrimoniae signum subsit; et quamvis hinc oriri existimanda sit, vix tamen putem tam cito exinde mortalem fore. Lochia saepe obstruuntur et minuuntur, quum nec inde suboritur febris; immo et interdum per totum morbum manent lochia.

Ab inflammatione uteri oriri dicitur, quoniam circa uteri regionem dolor semper urget: si hoc ita esset, nonne venae sectio et fomenta utilia forent, quae quamvis hysteritum curent, hic nihil valeant? Et post mortem, quare uteri gangraena nunquam fere conspicitur, quae procul

dubio obtinuisset, si ex inflammatione uteri oriunda haec febris? Et ubi gangraenam locum habuisse dicitur quidni a morte provenisse censendum? †

† “ An accurate knowledge of the appearances in animal
 “ bodies that die of a violent death, that is, in perfect health,
 “ or in a sound state, ought to be considered as a necessary
 “ foundation for judging of the state of the body in those
 “ that are diseased.

“ But as an animal body undergoes changes after death,
 “ or when dead, it has never been sufficiently considered
 “ what those changes are; and till this be done, it is impos-
 “ sible we should judge accurately of the appearances in
 “ dead bodies. The diseases which the living body under-
 “ goes (mortification excepted) are always connected with
 “ the living principle, and are not in the least similar to
 “ what may be called diseases or changes in the dead body:
 “ without this knowledge, our judgment of the appearances
 “ in dead bodies must often be very imperfect, or very erro-
 “ neous; we may see appearances which are natural, and
 “ may suppose them to have arisen from disease; we may
 “ see diseased parts, and suppose them in a natural state;
 “ and we may suppose a circumstance to have existed be-
 “ fore death, which was really a consequence of it; or we
 “ may imagine it to be a natural change after death, when
 “ it was truly a disease of the living body. It is easy to see,

Doctissimus van Swieten febrem hanc lactis translationi attribuit; febris vero, quam lacteam appellant, die tertio aut quarto apparet; haec tamen, de qua verba facimus, puerperas die secundo aut quovis alio adusque duodecimum corripit. Febris si lactea fuisset, leviora forent omnia, adesset etiam plethora, quod mihi rarius visum; in hunc morbum incidere eis quibus plurimum lactis est, aliis vero, quibus lac deest, hoc morbo vacare contigit.

Ex intestinorum et omenti inflammatione febrem hanc nasci censent plures; qua de re inter viros doctissimos Hulme et Leake suborta est dissentio haud parva: haec tamen anno 1750 Pouteau, intestina etiam inflammata utroque prior anno 1746 descripsit Jeussieu. In intestinorum inflammatione, pulsus plerumque debilis, in fe-

“ therefore, how a man in this state of ignorance must blunder, when he comes to connect the appearances in a dead body with the symptoms that were observed in life; and indeed all the usefulness of opening dead bodies depends upon the judgment and sagacity with which this sort of comparison is made.” Phil. Transf. vol. 62. p. 447.

bre autem puerperarum aliquando plenus. In inflammatione intestinorum venam secare bonum, quod tamen nisi in plethoricis hic nihil prodest.

Harum partium vasa semper sint plena post partum necesse est, sublatâ enim gravidæ uteri pressurâ, in illa sanguis irruit. Haec res vero paulo accuratius si considerata sit, ab alia potius causa quam ex inflammatione oriri videbitur; alioquin plus doloris nauseaque contingeret, intestinorum etiam gangraena fieret, quod vix obtinere puto.

Inflammatiô hæc, quæ causa existimatur, effectus potius esse videtur.

Omenti inflammatiô et suppuratiô a puris absorptione, habetur causa; quod bilis acrimoniam adauget, febremque putridam infert; hæc autem suppuratiô comitari non semper solet, si vero adfit, omnia in pejus ruunt.

Ex contagione nasci dicitur; puerperas autem, illis etiam, quibus et curæ sint puerperæ, et sub eodem tecto, cum iis esse contigerit,

haud invadit; quod utique non esset, si contagione laederet hic morbus.

Febris haec quibusdam certis temporibus potius quam aliis obtinere dicitur; unde et aëri, morbum epidemicum inferenti, attribui haud absurdum videtur.

Inter pariendum et post partum frigori magis obnoxiae sunt mulieres, animo etiam facile perturbantur, harum quoque nervi irritabiliores fiunt: abdominis viscera admodum compressa sunt quamdiu gravidae fuerunt, dolores partus adeo interdum violentes sunt ut delirium inferant, ex quibus spasmus et convulsio; propter et sanguinis effusionem foetumque editum, facile absorbentur in corpus particulae acres. Secretio bilis augetur ex sanguine liberius jecur transiente, unde vesica fellis plerumque turget, ex cujus copia forsitan etiam acrimonia, nausea, vomitiones biliosae, cardiagmi et tormina, intestinorum etiam inflammatio provenire existimanda.

SECTIO SECUNDA.

DE RATIONE CURANDI.

DE ratione hanc febrem curandi inter auctores non convenit.

Qui ex intestinorum inflammatione oriri putant, sanguinem copiosius mitti jubent, prout aegrae vires patiantur, ut circulatio liberior sit sanguinis bilisque secretio minuatur, Plethoraeque obsistatur; in iis maxime, quae infantibus suis lac non praebeant: sic enim inflammationi et suppurationi potissimum resisti posse judicant.

A putredine vero qui originem trahere autumant, mittere sanguinem periculosum praedicant, quippe quod lochia diminuat putrefactionemque inducat.

Sunt, qui ad bilem evacuandam vomitiones laudant, nihil autem boni inde oriri unquam percepi; quin potius nimiam agitationem corpori nocere, debilitatemque et irritationem majorem inferre; vomitio, cum ingruat, quo ma-

gis provocetur, calidam liberius bibere utile, haustus dein salini effervescentes cum columbo laudantur. *

Clysteres, et quae medicamenta ad alvum solvendam, quae et ad capitis dolores minuendos et ad inflammationem a faecibus impedinendam conducant, Sal. Purg. Crem. Tart. Ol. Ricini, Tart. emet, &c. Saepius administrari debent, cavetur tamen interea ne debilitatem adaugeant, diarrhoeamque inducant.

Putrefactioni ut obsistatur omne putridum in corpore corrigendum, vaforum tonus sustinendus, assiduâ ventilatione purificandus aër, stragula lintaeque saepius mutanda, et quae redduntur a cubiculo removenda.

Putredini optime occurritur ex liberiore usu

* Salis absinthii scrupulum cum fucci limonum cochleari mixtus, remedium est praestantissimum, praesertim in vomitu, qui febribus malignis solet contingere.—Riv. lib 9, cap 7.

If the nausea and vomiting should continue: the Columbo root may be given in the quantity of 20 or 30 grains three or four times a day.

Vide White on the puerperal fever.

diluentium, ut perspiratio et urina promoveatur; usu etiam acidorum, salium neutralium, amarorum et aëris fixi, et eorum omnium quae putredini obstant.

Putrefactio ne augeſcat remediis tonicis, cortice peruviano, et columbo utendum.†

Adminiſtrare anodyna oportet, minuatur ut nervorum irritabilitas, concilietur ſomnus, et recuperetur perspiratio.

Uſum tartari emetici pro diaphoretico laudo, et multum laudavere multi; camphora autem in noſtris temporibus feliciore eventu majoreque fructu adhibetur, * Camphora, cum videbitur,

† From the experiments of Dr. Percival, it appears that the Columbo root, though inferior to the peruvian bark, as an antifeptic in preſerving animal fleſh, is ſuperior to it in preſerving bile from putrefaction, and in reſtoring it when putrefied. Hence the ſuperior utility of the Columbo root in diſeaſes of a putrid tendency, or in an impaired digeſtion from vitiated bile or corrupted ſaliva.

* Vide Pouteau in his melanges de chirurgie.

in parvis dosibus administrari debet in quodam vehiculo acido ut diaphoresis inducatur. †

Vesicatoria in genere inutilia; periculum enim est ne stranguriam inferant, et propter partium consortium uterus jam tener inflammatione affici possit. *

Cortex peruvianus clysteribus administrari solet; et quamvis prae se ferre multum videtur, parum tamen prodesse experientia docuit.

Clysteribus anodynis et diaphoreticis mitioribus, iis etiam quae alvum lenius constringant; diarrhoeae succurrendum.

Ex superioribus jam liquet, sanguinis de tractione, primo impetu morbi, sanare esse nitendum juxta aegrotae vires, quas ratio

† Camphor in some constitutions when given in large doses has been known sometimes to produce strangury it may not be improper to observe that it is best given in some acid vehicle, such as lemon juice, or the julep. e camphor. of the College as recommended by Huxham and Mead, as a means of preventing it from producing such an effect. Vide White:

* Si qui puerperio morbi supervenerint, in his omnibus adhibita vesicatoria inter tres primos dies periculum semper, acpe mortem afferunt. Manningham Aph. Med.

pulsus indicare potest; tardus, nimirum illae-
fas vires, celer, diminutas esse arguit.

Liquet etiam vim et durationem paroxysma-
tis esse minuendam, bilemque putridam evacu-
andam.

Circulationem in extremis promovendam; ad
quam rem efficiendam lateres calidi et sinapif-
mi pedum plantis adhibiti optime conducant.

Clysteres emollientes ex pullino jure saepius
administrandum, quibus nempe abdominis vis-
cera propter caliditatem foveantur.

Clysteribus anodynis utendum, doloribus si
intestina afficiantur, ut minuatur irritabilitas et
concilietur somnus.

Oryzae aut hordei decoctum cum gummi ad-
libitum bibendum, et nutrimenta, quae con-
coctionem molliantur, saepissime adhibenda.

Jusculum ex carne pro stomacho et intestinis
merito laudatum.

Cum remiserit morbus, ad vires aegrotae re-
cuperandas cortice peruviano et acido elixir vi-

18 DE FEBRE PUERPERARUM.

triolico cum aqua minerali Pyrmontana et Seltzerali utendum, reliquiae vero febris si remaneant, hac utpote calorem febrilem minus excitante potius quam illa utendum. *

* White on the management of lying in women p. 208.

S E C T I O T E R T I A.

DE RATIONE PROPHYLACTICA.

RATIONEM prophylacticam, quam vocant, minime fatis perpenderunt medici. Verisimile admodum videtur compluribus morbis obsisti, saltem eos minus periculosos reddi posse, si quo potissimum modo praecavendum sit a morbis diligentius perquisivissent medici.

Mulieres ante partum interque pariendum admodum esse anxias, vicissimque inter spem metumque multum agitari, nervosque earum irritabiliores multo, quam alias, et vel minimis perturbari supra memoravimus. Hinc parturientium nifus saepius plurimis horis interrumpuntur. Ut bono sint animo, magnopere hortandae, ut in spem tuti partus veniant, benignitate et misericordiâ multâ tractandae, ut his liberentur curis, quibus perturbantur mentes, proclivi-

20 DE FEBRE PUERPERARUM.

oresque in febrem reddantur: ne parturientium
nifus accelerentur, cavendum, quos cum accele-
raverit imperitae obstetrices quaedam, corporis
sensus acerrimos, puerperasque contagioni obnox-
iores reddidere.†

Hoc enim temporis accerrimi sunt corporis
sensus, magisque ideo contagioni obnoxiae sunt
puerperae.

Medicamenta itaque illa, quae corpus corrobo-
rent, et ne magis intendantur sensus, faciant, recte
adhibentur; qualia sunt cortex peruvianus et o-
pium; opii prudentior usus saluberrimum. Dif-
ficilis cum partus sit, opium prout ferat casus,
administrandum curavi semper. Si post partum
irritabilitatem augescere videtur dolor, ut remo-
veatur, totis viribus nitendum. Adstricta ple-
rumque est alvus, si vero dolor remaneat, leniter
duci alvum oportet.

† The principal fever it must be acknowledged, may fol-
low a labour under the best circumstances, but attempts to
dilate the *os internum*, and too hasty a separation of the *placenta*
will produce it. Denman. page 18.

In circuitu sanguinis plurimum ex nervis pendet, et nervorum in arterias impulsus plurimum valet, vel ut inducantur, vel ut sanentur morbi. Sanguinem in circuitu vel impellunt, vel retardant nervi, cor ratione impetus ei dati per proprios nervos contractionem patitur.

Causa praecipua corporis caloris ex nervis oriundus dolor est, maxime cum tristitiâ, gaudio, metu aliisque animi motibus affecta mens sit, quicquid enim agant hi motus, hoc maxime, ut afficiantur nervi. Halleri experimenta satis probant in putredine fluidis inferenda irritationem nervorum plurimum posse: ex eo enim discimus quae in stomacho cuniculi continerentur fluida propter nervorum irritationem brevi putrida fieri. Hinc vomitiones illae violentes, biliosae foetidaeque, quae in febris puerperarum semper obtinent, explicantur. Cum ex morbo aliquo dolet corpus, nervi primo affici videntur, aliae postea partes, cum vero in sanitatem reddatur, primo iterum afficiuntur nervi, adeo ut grande quoddam medium videntur vel sanitatis vel ac-

gritudinis ferendae. Recte igitur affirmare videmur ex nervorum affectionibus sanguinis circuitum perturbari multum, augeri calorem animale, multum mutari fluida, causamque vel praecipuam morborum hinc petendam.

Quoniam igitur constat nervorum affectiones et in morbis ferendis et sanandis plurimum posse, ab nimia irritatione praecaverè oportet.

I. Ad vim irritationemque nervorum nimiam minuendam, sanguinis missio et purgatio optime conducunt.

II. Illa medicamenta quae cum stimulum sibi proprium inferant, alium perdant, qualia cortex peruvianus et opium, adhibenda.

III. Quae corpus irritent, sensusque nimium afficiant, vitanda; calor praecipue auctus, motusque nimius, fitis sensus, cruditates humoresque in stomacho corrupti, faecis retentio praeternaturalis, fluidorumque acrimonia.

IV. Removendi spasmi, diluentibus, diaphoreticis et sedativis.

V. Debilitati obstandum, actionem cordis ar-

teriarumque augendo, quod tonica, aër frigidus *, cortex peruvianus, aromatica optime praestant.

VI. Ut a putrefactione fluidorum praecaveatur; putridum omne fugiendum, aegra ab aëre corrupto amovenda, si vero amoveri non datur, assiduâ ventilatione corrigendus aër; stragula lintaeque saepius mutanda: reclinare ita oportet aegram, ut lochiorum fluxui faveat situs. Quotidie surgere debet, et surrecta manere quamdiu potest, et longius die secundo quam primo et sic deinceps citra tamen lassitudinem. Puerperam multum juvat, situmque quam commodissimum reddit sedile hunc in finem nuper excogitatum. Corpus fasciâ involvi negligentius debet, et secretio lactis, si nullus prohibeat morbus, semper promovenda.

Denique post partum cubile sit frigidulum,

* The breathing of cool fresh air, seems above all other things a sine qua non, directions therefore to supply the patient with it plentifully cannot be too much inculcated.

24 DE FEBRE PUERPERARUM.

nec tumultui nec luci expositum, puerpera
quiescat oportet, et fugiendum omne quod
anxiam reddere, possit.

F I N I S.